

### Wymagania edukacyjne na poszczególne oceny – *Ponad słowami* klasa 1 część 1

Prezentowane wymagania edukacyjne są zintegrowane z planem wynikowym autorstwa Magdaleny Lotterhoff, będącego propozycją realizacji materiału zawartego w podręczniku *Ponad słowami* w pierwszym semestrze klasy 1. Wymagania dostosowano do sześciostopniowej skali ocen.

|  |                        |
|--|------------------------|
|  | materiał obligatoryjny |
|  | materiał fakultatywny  |

| Numer<br>i temat lekcji                      | Wymagania<br>konieczne<br>(ocena dopuszczająca)                                                                                                                                            | Wymagania<br>podstawowe<br>(ocena dostateczna)                                                                                                                                            | Wymagania<br>rozszerzające<br>(ocena dobra)                                                                                                                                | Wymagania<br>dopełniające<br>(ocena bardzo dobra)                                                                                                                    | Wymagania<br>wykraczające<br>(ocena celująca)                                                                                            |
|----------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|                                              | Uczeń potrafi:                                                                                                                                                                             | Uczeń potrafi to, co<br>na ocenę<br>dopuszczającą, oraz:                                                                                                                                  | Uczeń potrafi to, co na<br>ocenę dostateczną,<br>oraz:                                                                                                                     | Uczeń potrafi to, co na<br>ocenę dobrą, oraz:                                                                                                                        | Uczeń: potrafi to, co<br>na ocenę bardzo<br>dobrą, oraz:                                                                                 |
| <b>STAROŻYTNOŚĆ – O EPOCE</b>                |                                                                                                                                                                                            |                                                                                                                                                                                           |                                                                                                                                                                            |                                                                                                                                                                      |                                                                                                                                          |
| <b>2.</b><br>Fundamenty kultury europejskiej | <ul style="list-style-type: none"> <li>• wyjaśnić pojęcia: <i>antykwizm, klasycyzm, monoteizm i politeizm, judaizm i chrześcijaństwo</i></li> <li>• określić ramy czasowe epoki</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>• wymienić kręgi kulturowe starożytnej Europy i je scharakteryzować</li> </ul>                                                                     | <ul style="list-style-type: none"> <li>• wyjaśnić symboliczne znaczenie Aten, Rzymu i Jerozolimy</li> <li>• wypowiedzieć się na temat greckich filozofów</li> </ul>        | <ul style="list-style-type: none"> <li>• wypowiadać się na temat fundamentalnej roli starożytności klasycznej w historii kultury europejskiej</li> </ul>             | <ul style="list-style-type: none"> <li>• przedstawić znaczenie prawa rzymskiego dla rozwoju późniejszych kodyfikacji prawnych</li> </ul> |
| <b>3.</b><br>Grecja, Rzym                    | <ul style="list-style-type: none"> <li>• wyjaśnić pojęcia: <i>polis, demokracja, prawo, obywatel</i></li> </ul>                                                                            | <ul style="list-style-type: none"> <li>• omówić złoty wiek Aten</li> <li>• wymienienia osiągnięcia starożytnych Greków</li> <li>• wymienienia osiągnięcia starożytnych Rzymian</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>• omówić różnice pomiędzy kulturą Grecji i Rzymu</li> <li>• wyjaśnić, na czym polegał antropocentryzm cywilizacji antyku</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>• wyjaśnić pojęcie <i>kalokagatias</i></li> <li>• wypowiedzieć się na temat idei kształtujących życie starożytnych</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>• podjąć dyskusję na temat wpływu starożytności na współczesność</li> </ul>                       |
| <b>4.</b><br>Filozofia antyczna              | <ul style="list-style-type: none"> <li>• wymienić najważniejszych filozofów starożytnej Grecji: Sokratesa,</li> </ul>                                                                      | <ul style="list-style-type: none"> <li>• wymienić podstawowe założenia filozofii Sokratesa, Platona, Arystotelesa</li> </ul>                                                              | <ul style="list-style-type: none"> <li>• wyjaśnić, na czym polegał przełomowy charakter działalności Sokratesa i omówić</li> </ul>                                         | <ul style="list-style-type: none"> <li>• wypowiedzieć się na temat znaczenia działalności Arystotelesa</li> </ul>                                                    | <ul style="list-style-type: none"> <li>• omówić wpływ filozofii starożytnych na epoki późniejsze</li> </ul>                              |

|                                                     |                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |                                                                                                                                                                                                                           |                                                                                                                                                                                                                            |                                                                                                                                                           |                                                                                                                                                                       |
|-----------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|                                                     | Platona i Arystotelesa<br>• wyjaśnić etymologię oraz znaczenie słowa <i>filozofia</i><br>• wyjaśnić pojęcie <i>cnoty</i>                                                                                                                                                                                 | • wymienić najważniejsze założenia szkoły filozoficznej stoików, epikurejczyków i sceptyków                                                                                                                               | jego metodę filozoficzną<br>• omówić dualistyczną koncepcję świata według Platona                                                                                                                                          |                                                                                                                                                           |                                                                                                                                                                       |
| <b>5. i 6.</b><br>Sztuka antyku                     | • rozpoznać najważniejsze zabytki starożytnej Grecji i Rzymu<br>• wymienić cechy antycznego ideału piękna                                                                                                                                                                                                | • przedstawić główne cechy sztuki antycznej<br>• wyjaśnić, jak Grecy rozumieli piękno<br>• wymienić innowacje architektoniczne wprowadzone przez Rzymian                                                                  | • omówić znaczenie harmonii w sztuce antyku<br>• wytłumaczyć, co to jest kanon<br>• objaśnić pojęcie <i>mimesis</i> jako kategorii sztuki antycznej                                                                        | • dokonać analizy dzieła sztuki według następujących kryteriów: stosunek do natury, kompozycja, sposób ukazania tematu, kontekst kulturowy i filozoficzny | • rozróżnić okresy klasyczny i hellenistyczny w historii sztuki starożytnej Grecji i przyporządkować im konkretne dzieła                                              |
| <b>7.</b><br>Teatr antyczny                         | • wymienić rodzaje literackie i zdefiniować dramat<br>• wskazać podstawowe elementy budowy teatru greckiego – orchesterę, proscenium, skene, parodos<br>• wyjaśnić, na czym polegała zasada trzech jedności<br>• wymienić przynajmniej dwa tytuły tragedii Sofoklesa: <i>Król Edyp</i> i <i>Antygona</i> | • rozróżnić antyczne gatunki dramatyczne: tragedię, komedię i dramat satyrowy<br>• opisać podstawowe elementy budowy teatru greckiego – orchesterę, proscenium, skene, parodos<br>• przedstawić budowę dramatu antycznego | • przedstawić historię narodzin teatru<br>• swobodnie posługiwać się pojęciami: <i>dytyramb</i> , <i>koryfeusz</i> , <i>agon</i> , <i>chór</i> , <i>koturny</i> , <i>maska</i> , <i>deus ex machina</i> , <i>amfiteatr</i> | • określić rolę trzech pisarzy w rozwoju dramatu: Ajschylosa, Eurypidesa i Sofoklesa                                                                      | • wyjaśnić etymologię słowa <i>tragedia</i><br>• omówić wpływ tragików greckich: Ajschylosa, Eurypidesa i Sofoklesa oraz komediopisarza Arystofanesa na rozwój teatru |
| <b>STAROŻYTNOŚĆ – TEKSTY Z EPOKI I NAWIĄZANIA</b>   |                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |                                                                                                                                                                                                                           |                                                                                                                                                                                                                            |                                                                                                                                                           |                                                                                                                                                                       |
| <b>8.</b><br>Wprowadzenie do literatury starożytnej | • czytać ze zrozumieniem tekst informacyjny                                                                                                                                                                                                                                                              | • referować informacje pozyskane z tekstu informacyjnego                                                                                                                                                                  | • wymienić gatunki literatury starożytnej                                                                                                                                                                                  | • zdefiniować pojęcia: <i>mit</i> , <i>symbol</i> , <i>sacrum</i> , <i>profanum</i> , rodzaje                                                             | • omówić podstawowe wątki i tematy podejmowane przez                                                                                                                  |

|                                                                          |                                                                                                                                                                                                                                                         |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |                                                                                                                                                                                                                 |                                                                                                                                                                     |                                                                                                                                               |
|--------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Grecji i Rzymu                                                           |                                                                                                                                                                                                                                                         | <ul style="list-style-type: none"> <li>wymienić twórców literatury starożytnej</li> </ul>                                                                                                                                                                                                                                                                                |                                                                                                                                                                                                                 | literackie, epika, liryka, dramat, poezja tyrtejska, anakreontyk, <i>mimesis</i>                                                                                    | starożytnych twórców literatury                                                                                                               |
| <b>9., 10. i 11.</b><br>Mitologia grecka                                 | <ul style="list-style-type: none"> <li>wymienić najważniejszych bogów greckich: Zeus, Posejdon, Hades, Hera, Hestia, Demeter, Afrodyta, Apollo, Ares, Atena, Hermes i Hefajstos</li> <li>scharakteryzować najważniejszych bogów olimpijskich</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>wyjaśnić pojęcie <i>mit</i> na tle wierzeń świata starożytnego</li> <li>odróżnić mit od legendy i baśni</li> <li>omówić rodzaje mitów: kosmogoniczne, teogoniczne, antropogeniczne oraz genealogiczne, i podać ich konkretne przykłady</li> <li>wymienić frazeologizmy pochodzące z mitologii i objaśnić ich znaczenie</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>interpretować mit o Orfeuszu</li> <li>omówić znaczenie mitów dla starożytnych Greków</li> <li>omówić kondycję człowieka w starożytnym świecie w świetle mitów</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>wyjaśnić pojęcie <i>archetyp</i> w kontekście mitu o Orfeuszu</li> <li>wskazać archetypy w innych mitach greckich</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>wskazać i omówić antyczne toposy w kulturze współczesnej</li> </ul>                                    |
| <b>12.</b><br>Konteksty i nawiązania – Zbigniew Herbert, <i>H. E. O.</i> | <ul style="list-style-type: none"> <li>zrelacjonować treść tekstu</li> <li>wskazać narratora</li> <li>omówić świat przedstawiony</li> </ul>                                                                                                             | <ul style="list-style-type: none"> <li>scharakteryzować bohaterów tekstu</li> <li>wskazać nawiązania do mitu o Orfeuszu</li> </ul>                                                                                                                                                                                                                                       | <ul style="list-style-type: none"> <li>określić problematykę utworu</li> <li>omówić rolę nawiązań do mitu o Orfeuszu</li> </ul>                                                                                 | <ul style="list-style-type: none"> <li>interpretować treści symboliczne i metaforyczne utworu</li> </ul>                                                            | <ul style="list-style-type: none"> <li>interpretować role opozycji światła i mroku w kreacji Orfeusza</li> </ul>                              |
| <b>13. i 14.</b><br>Homer, <i>Iliada</i>                                 | <ul style="list-style-type: none"> <li>zrelacjonować treść fragmentu</li> <li>wyjaśnić pojęcie: <i>epos</i></li> <li>wymienić najważniejszych bohaterów <i>Iliady</i></li> </ul>                                                                        | <ul style="list-style-type: none"> <li>wymienić cechy eposu homeryckiego</li> <li>wymienić cechy stylu homeryckiego</li> <li>omówić kompozycję <i>Iliady</i></li> </ul>                                                                                                                                                                                                  | <ul style="list-style-type: none"> <li>wskazać środki językowe użyte we fragmencie i omówić ich funkcję</li> </ul>                                                                                              | <ul style="list-style-type: none"> <li>wypowiedzieć się na temat obrazu człowieka ukazanego w <i>Iliadzie</i></li> </ul>                                            | <ul style="list-style-type: none"> <li>podjąć dyskusję dotyczącą tezy, że <i>Iliada</i> ukazuje tragiczną koncepcję ludzkiego losu</li> </ul> |
| <b>15.</b><br>Konteksty i nawiązania                                     | <ul style="list-style-type: none"> <li>zrelacjonować treść fragmentu</li> </ul>                                                                                                                                                                         | <ul style="list-style-type: none"> <li>scharakteryzować bohaterów fragmentu</li> </ul>                                                                                                                                                                                                                                                                                   | <ul style="list-style-type: none"> <li>wskazać środki językowe użyte we</li> </ul>                                                                                                                              | <ul style="list-style-type: none"> <li>porównać fragment ze sceną pojedynku</li> </ul>                                                                              | <ul style="list-style-type: none"> <li>przygotować prezentację na temat</li> </ul>                                                            |

|                                                                                     |                                                                                                                                                                                        |                                                                                                                                                                                                                                  |                                                                                                                                                                                                                                |                                                                                                                                                                                                                                  |                                                                                                                                                                               |
|-------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| – George R.R. Martin, <i>Nawałnica mieczy. Krew i złoto</i>                         | <ul style="list-style-type: none"> <li>• omówić świat przedstawiony</li> <li>• wskazać narratora</li> </ul>                                                                            | <ul style="list-style-type: none"> <li>• wskazać we fragmencie cechy powieści <i>fantasy</i></li> <li>• omówić kompozycję fragmentu</li> </ul>                                                                                   | fragmenty i omówić ich funkcję                                                                                                                                                                                                 | opisaną w <i>Iliadzie</i>                                                                                                                                                                                                        | sposobów przedstawiania pojedynków w kulturze                                                                                                                                 |
| <b>16.</b><br>Konteksty i nawiązania – <i>Troja</i> w reżyserii Wolfganga Petersena | <ul style="list-style-type: none"> <li>• zrelacjonować treść filmu</li> <li>• opisać scenerię filmu</li> </ul>                                                                         | <ul style="list-style-type: none"> <li>• scharakteryzować bohaterów filmu</li> <li>• omówić kompozycję dzieła</li> </ul>                                                                                                         | <ul style="list-style-type: none"> <li>• wypowiedzieć się na temat sposobu przedstawienia bohaterów</li> <li>• porównać treść filmu z treścią mitu trojańskiego</li> </ul>                                                     | <ul style="list-style-type: none"> <li>• wypowiedzieć się na temat środków filmowych użytych w dziele</li> </ul>                                                                                                                 | <ul style="list-style-type: none"> <li>• podjąć dyskusję na temat rzetelności i jakości filmu</li> </ul>                                                                      |
| <b>17.</b><br>Homer, <i>Odyseja</i>                                                 | <ul style="list-style-type: none"> <li>• zrelacjonować treść fragmentu</li> <li>• wyjaśnić pojęcie: <i>epos</i></li> <li>• wymienić najważniejszych bohaterów <i>Odysei</i></li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>• wymienić cechy eposu homeryckiego</li> <li>• wymienić cechy stylu homeryckiego</li> <li>• omówić kompozycję <i>Odysei</i></li> </ul>                                                    | <ul style="list-style-type: none"> <li>• wskazać środki językowe użyte we fragmencie i omówić ich funkcję</li> <li>• wskazać i omówić archetypy obecne we fragmencie</li> </ul>                                                | <ul style="list-style-type: none"> <li>• wypowiedzieć się na temat obrazu człowieka i jego losu ukazanego w <i>Odysei</i></li> </ul>                                                                                             | <ul style="list-style-type: none"> <li>• omówić różne sposoby przedstawiania motywu wędrówki w kulturze</li> </ul>                                                            |
| <b>18. i 19.</b><br>Ćwiczenie umiejętności – interpretacja tekstu                   | <ul style="list-style-type: none"> <li>• odczytać wskazówki dotyczące interpretacji tekstów</li> </ul>                                                                                 | <ul style="list-style-type: none"> <li>• zinterpretować tekst według podanych wskazówek</li> </ul>                                                                                                                               | <ul style="list-style-type: none"> <li>• wyjaśnić, czym są konteksty: literacki, historyczny, biograficzny, historycznoliteracki, kulturowy, religijny, filozoficzny, egzystencjalny</li> </ul>                                | <ul style="list-style-type: none"> <li>• określić rolę kontekstów w odczytaniu sensu utworów</li> </ul>                                                                                                                          | <ul style="list-style-type: none"> <li>• samodzielnie zinterpretować tekst</li> </ul>                                                                                         |
| <b>20., 21., 22. i 23.</b><br><i>Antygona</i> Sofoklesa                             | <ul style="list-style-type: none"> <li>• streścić <i>Antygone</i> Sofoklesa</li> <li>• wymienić racje Kreona i racje Antygony</li> </ul>                                               | <ul style="list-style-type: none"> <li>• wskazać w tekście elementy budowy dramatu antycznego</li> <li>• omówić zasadę trzech jedności na przykładzie utworu Sofoklesa</li> <li>• scharakteryzować głównych bohaterów</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>• wytłumaczyć tragizm w kontekście utworu</li> <li>• na przykładzie działań Kreona określić funkcjonowanie ironii tragicznej</li> <li>• przedstawić istotę winy tragicznej w</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>• analizować koncepcję człowieka i losu w świecie starożytnych Greków, odnosząc się do <i>Antygony</i></li> <li>• posługiwać się pojęciem <i>hybris</i> przy charakteryzowaniu</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>• streścić mit o rodzie Labdakidów</li> <li>• wyjaśnić, na czym polega zasada <i>decorum</i> na przykładzie <i>Antygony</i></li> </ul> |

|                                                                                                              |                                                                                                                                                                                                                           |                                                                                                                                                                                                                     |                                                                                                                                                                                                                                           |                                                                                                                                                                          |                                                                                                                     |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|                                                                                                              |                                                                                                                                                                                                                           | <ul style="list-style-type: none"> <li>wymienić funkcje chóru w dramacie antycznym na przykładach z tekstu</li> </ul>                                                                                               | odniesieniu do losów głównych bohaterów                                                                                                                                                                                                   | postaci Kreona i Antygony <ul style="list-style-type: none"> <li>objaśnić zagadnienie <i>katharsis</i> jako jednej z podstawowych kategorii tragedii greckiej</li> </ul> |                                                                                                                     |
| <b>24.</b><br>Krytyczne czytanie tekstu – ćwiczenia                                                          | <ul style="list-style-type: none"> <li>porządkować informacje zawarte w tekście</li> </ul>                                                                                                                                | <ul style="list-style-type: none"> <li>przetwarzać informacje zawarte w tekście</li> </ul>                                                                                                                          | <ul style="list-style-type: none"> <li>rozpoznać główny problem w tekście</li> </ul>                                                                                                                                                      | <ul style="list-style-type: none"> <li>sformułować argumenty potwierdzające stanowisko autora</li> <li>prezentować i uzasadnić własne sądy</li> </ul>                    | <ul style="list-style-type: none"> <li>podjąć polemikę</li> </ul>                                                   |
| <b>25.</b><br>Nieśmiertelność poety – liryka Horacego                                                        | <ul style="list-style-type: none"> <li>przedstawić postać Horacego</li> <li>wyjaśnić pochodzenie pojęcia <i>mecenas sztuki</i> w nawiązaniu do biografii Horacego</li> <li>wyjaśnić pojęcie <i>horacjanizm</i></li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>omówić cechy charakterystyczne pieśni</li> <li>rozpoznać rodzaj liryki omawianych utworów, jego adresata, sposób kreacji podmiotu lirycznego i sytuacji lirycznej</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>określić problematykę utworów</li> <li>umieścić treść utworu w kontekście poznanych filozofii</li> <li>wskazać środki wyrazu artystycznego zastosowane w utworze i określić ich funkcję</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>stworzyć pisemną analizę i interpretację wiersza Horacego</li> </ul>                                                              | <ul style="list-style-type: none"> <li>przywołać szerokie konteksty i nawiązania</li> </ul>                         |
| <b>26.</b><br>Poeta w świecie współczesnym – <i>Na odejście poety i pociągu osobowego</i> Tadeusza Różewicza | <ul style="list-style-type: none"> <li>zrelacjonować treść wiersza</li> <li>wskazać podmiot liryczny</li> </ul>                                                                                                           | <ul style="list-style-type: none"> <li>wskazać topos literacki obecny w wierszu</li> <li>wskazać środki językowe zastosowane w utworze</li> </ul>                                                                   | <ul style="list-style-type: none"> <li>sformułować problem zaprezentowany w wierszu</li> <li>interpretować tytuł utworu</li> <li>omówić funkcję środków językowych zastosowanych w wierszu</li> </ul>                                     | <ul style="list-style-type: none"> <li>wypowiedzieć się na temat dialogu z tradycją zaprezentowanego w wierszu</li> <li>interpretować utwór</li> </ul>                   | <ul style="list-style-type: none"> <li>podjąć dyskusję na temat dwóch wizji sztuki: Horacego i Różewicza</li> </ul> |
| <b>STAROŻYTNOŚĆ – NAUKA O JĘZYKU</b>                                                                         |                                                                                                                                                                                                                           |                                                                                                                                                                                                                     |                                                                                                                                                                                                                                           |                                                                                                                                                                          |                                                                                                                     |
| <b>27.</b><br>Język a inne systemy znaków                                                                    | <ul style="list-style-type: none"> <li>wymienić rodzaje znaków</li> <li>definiować znaki</li> </ul>                                                                                                                       | <ul style="list-style-type: none"> <li>omówić język jako system znaków</li> </ul>                                                                                                                                   | <ul style="list-style-type: none"> <li>posługiwać się różnymi kodami ikonicznymi</li> </ul>                                                                                                                                               | <ul style="list-style-type: none"> <li>porównać różne formy przekazywania informacji</li> </ul>                                                                          | <ul style="list-style-type: none"> <li>wyjaśnić przyczyny nieporozumień językowych</li> </ul>                       |

|                                                                             |                                                                                                                 |                                                                                                         |                                                                                                |                                                                                                              |                                                                                      |
|-----------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------|
|                                                                             | naturalne i konwencjonalne                                                                                      |                                                                                                         |                                                                                                |                                                                                                              |                                                                                      |
| <b>28.</b><br>Kompetencje językowe i komunikacyjne – ćwiczenie umiejętności | • posługiwać się nowo poznanym słownictwem                                                                      | • wykorzystywać teorię w rozwiązywaniu zadań<br>• rozróżnia rodzaje kodów (języków)                     | • poszerzyć świadomość językową                                                                | • funkcjonalnie wykorzystywać wiedzę językową                                                                | • sprawnie posługiwać się językiem                                                   |
| <b>STAROŻYTNOŚĆ – TWORZENIE WYPOWIEDZI</b>                                  |                                                                                                                 |                                                                                                         |                                                                                                |                                                                                                              |                                                                                      |
| <b>29.</b><br>Wypowiedź argumentacyjna                                      | • przedstawić strukturę wypowiedzi argumentacyjnej<br>• wymienić rodzaje argumentów                             | • omówić sposoby budowania spójności między zdaniami<br>• rozwinąć zaproponowaną argumentację           | • zaproponować argumenty do podanej tezy i poprzeć je przykładami                              | • zbudować spójną, poprawną i przekonującą wypowiedź argumentacyjną                                          |                                                                                      |
| <b>30.</b><br>Jak skutecznie przemawiać?                                    | • przedstawić strukturę przemówienia<br>• wymienić środki retoryczne                                            | • przedstawić zależności pomiędzy sposobem budowania przemówienia a sytuacją komunikacyjną              | • budować przemówienie podążając za wskazówkami                                                | • wygłosić spójne przemówienie dostosowane do sytuacji komunikacyjnej                                        |                                                                                      |
| <b>STAROŻYTNOŚĆ – PODSUMOWANIE I POWTÓRZENIE</b>                            |                                                                                                                 |                                                                                                         |                                                                                                |                                                                                                              |                                                                                      |
| <b>31. i 32.</b><br>Powtórzenie i podsumowanie wiadomości                   | • odtworzyć najważniejsze fakty, sądy i opinie                                                                  | • wykorzystać najważniejsze konteksty                                                                   | • wyciągać wnioski<br>• określić własne stanowisko                                             | • poprawnie interpretować wymagany materiał<br>• właściwie argumentować<br>• uogólnić, podsumować i porównać | • wykorzystać bogate konteksty<br>• formułować i rozwiązywać problemy badawcze       |
| <b>BIBLIA – O EPOCE</b>                                                     |                                                                                                                 |                                                                                                         |                                                                                                |                                                                                                              |                                                                                      |
| <b>33.</b><br>Biblia – wiadomości wstępne                                   | • wymienić religie, wywodzące się z Biblii<br>• określić podstawowe podobieństwa i różnice pomiędzy judaizmem a | • wyjaśnić pojęcie <i>Testament</i> w odniesieniu do Biblii<br>• przedstawić podział ksiąg biblijnych i | • omówić różnice między Starym a Nowym Testamentem<br>• wyjaśnić, czym są Ewangelie i wymienić | • wypowiedzieć się na temat roli Biblii w kulturze<br>• omówić funkcje Biblii – sakralną, poznawczą i        | • wyczerpująco opisać jedną z religii, wywodzących się z Biblii<br>• wymienić święte |

|                                                                                                            |                                                                                                                                                                           |                                                                                                                                                                                       |                                                                                                                                                                                                |                                                                                                                                                                                    |                                                                                                                                                  |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|                                                                                                            | chrześcijaństwem                                                                                                                                                          | <p>podać przykłady</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• wyjaśnić pojęcia: <i>kanon, apokryf</i></li> <li>• podać przykłady frazeologizmów wywodzących się z Biblii</li> </ul> | <p>ewangelistów</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• wymienić przekłady Biblii</li> <li>• wymienić cechy stylu biblijnego</li> </ul>                                                   | estetyczną                                                                                                                                                                         | księgi innych religii                                                                                                                            |
| <b>BIBLIA – TEKSTY Z EPOKI I NAWIĄZANIA</b>                                                                |                                                                                                                                                                           |                                                                                                                                                                                       |                                                                                                                                                                                                |                                                                                                                                                                                    |                                                                                                                                                  |
| <b>34.</b><br>Księga Rodzaju – dzieje początków świata i ludzkości                                         | <ul style="list-style-type: none"> <li>• zrelacjonować powstanie świata i człowieka według Biblii</li> </ul>                                                              | <ul style="list-style-type: none"> <li>• wyjaśnić znaczenie frazeologizmu <i>zakazany owoc</i></li> <li>• zdefiniować pojęcia: <i>genesis, patriarcha</i></li> </ul>                  | <ul style="list-style-type: none"> <li>• porównać biblijny opis stworzenia świata i człowieka z opisem mitologicznym</li> </ul>                                                                | <ul style="list-style-type: none"> <li>• interpretować opowieść o zerwaniu owocu z drzewa zakazanego (grzechu pierworodnym)</li> </ul>                                             | <ul style="list-style-type: none"> <li>• formułować wypowiedź na temat wolnej woli w kontekście opowieści o grzechu pierworodnym</li> </ul>      |
| <b>35.</b><br>Konteksty i nawiązania – <i>Co się naprawdę zdarzyło w ogrodzie Eden</i> Harolda S. Kushnera | <ul style="list-style-type: none"> <li>• zrelacjonować treść fragmentów tekstu Harolda Kushnera</li> <li>• zrelacjonować treść historii o grzechu pierworodnym</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>• wskazać podobieństwa i różnice, które autor eseju dostrzega między ludźmi a zwierzętami</li> </ul>                                           | <ul style="list-style-type: none"> <li>• określić funkcję pytań w tekście Harolda Kushnera</li> <li>• porównać autorską interpretację historii biblijnej z interpretacją kanoniczną</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>• podjąć dyskusję na temat autorskiej interpretacji historii o grzechu pierworodnym</li> </ul>                                              |                                                                                                                                                  |
| <b>36.</b><br>Konteksty i nawiązania – <i>Prawiek i inne czasy</i> Olgi Tokarczuk                          | <ul style="list-style-type: none"> <li>• zrelacjonować treść fragmentu</li> <li>• omówić świat przedstawiony</li> <li>• wskazać narratora</li> </ul>                      | <ul style="list-style-type: none"> <li>• wskazać elementy realistyczne i fantastyczne we fragmencie</li> <li>• wskazać motywy biblijne we fragmencie</li> </ul>                       | <ul style="list-style-type: none"> <li>• omówić cel gry opisanej we fragmencie</li> <li>• przedstawić problematykę fragmentu</li> </ul>                                                        | <ul style="list-style-type: none"> <li>• interpretować treści niedosłowne fragmentu</li> <li>• wypowiedzieć się na temat funkcji mitu kosmogonicznego w życiu wspólnoty</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>• wskazać szerokie konteksty i nawiązania</li> </ul>                                                      |
| <b>37.</b><br>Krytyczne czytanie tekstu – ćwiczenia                                                        | <ul style="list-style-type: none"> <li>• przetwarzać i porządkować informacje zawarte w tekście</li> </ul>                                                                | <ul style="list-style-type: none"> <li>• rozpoznać główny problem w tekście</li> </ul>                                                                                                | <ul style="list-style-type: none"> <li>• sformułować argumenty potwierdzające stanowisko autora</li> </ul>                                                                                     | <ul style="list-style-type: none"> <li>• zaprezentować i uzasadniać własne sądy</li> </ul>                                                                                         | <ul style="list-style-type: none"> <li>• podjąć polemikę</li> </ul>                                                                              |
| <b>38.</b><br>Rozważania o cierpieniu – Księga Hioba                                                       | <ul style="list-style-type: none"> <li>• opowiedzieć historię Hioba</li> <li>• przedstawić kompozycję Księgi Hioba</li> </ul>                                             | <ul style="list-style-type: none"> <li>• scharakteryzować Hioba</li> <li>• omówić relacje między Hiobem a Bogiem na podstawie</li> </ul>                                              | <ul style="list-style-type: none"> <li>• interpretować przemianę postawy Hioba po rozmowie z Bogiem</li> </ul>                                                                                 | <ul style="list-style-type: none"> <li>• podjąć dyskusję na temat sensu cierpienia i zgody Boga na istnienie zła (teodycei)</li> </ul>                                             | <ul style="list-style-type: none"> <li>• omówić sposób przedstawiania cierpienia w kulturze popularnej</li> <li>• interpretować obraz</li> </ul> |

|                                                                      |                                                                                                                                                                                                                     |                                                                                                                                                                    |                                                                                                                                                                                                 |                                                                                                                                                                                           |                                                                                                                                                 |
|----------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|                                                                      |                                                                                                                                                                                                                     | fragmentu Biblii                                                                                                                                                   |                                                                                                                                                                                                 |                                                                                                                                                                                           | Léona Bonnata w kontekście historii Hioba                                                                                                       |
| <b>39.</b><br>Dociekanie sensu ludzkiego życia w Księdze Koheleta    | <ul style="list-style-type: none"> <li>• wyjaśnić, kim był Kohelet</li> <li>• zrelacjonować fragment</li> </ul>                                                                                                     | <ul style="list-style-type: none"> <li>• nazwać środki stylistyczne użyte we fragmencie</li> <li>• wskazać rady Koheleta, jak należy przeżywać swój los</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>• określić funkcję środków stylistycznych użytych we fragmencie</li> <li>• określić problematykę utworu</li> </ul>                                       | <ul style="list-style-type: none"> <li>• interpretować teologiczną wymowę Księgi Koheleta</li> <li>• wskazać podobieństwa pomiędzy radami Koheleta a radami greckich filozofów</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>• omówić obraz Adriaen van Utrechta w kontekście omawianego utworu</li> </ul>                            |
| <b>40.</b><br>Poezja biblijna – Księga Psalmów                       | <ul style="list-style-type: none"> <li>• przyporządkować psalmy do liryki</li> <li>• określić rodzaj liryki oraz nadawcę i adresata psalmów</li> <li>• definiować pojęcia: <i>psalm</i>, <i>psalterz</i></li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>• sklasyfikować psalmy według poznanych kryteriów</li> <li>• podać przykłady paralelizmów</li> </ul>                        | <ul style="list-style-type: none"> <li>• wypowiedzieć się na temat związku psalmów z muzyką</li> <li>• odnaleźć środki stylistyczne zastosowane w psalmach i omówić ich funkcje</li> </ul>      | <ul style="list-style-type: none"> <li>• omówić obraz Boga wyłaniający się z psalmów</li> </ul>                                                                                           | <ul style="list-style-type: none"> <li>• porównać tłumaczenia psalmów (z Biblii Tysiąclecia, Jana Kochanowskiego i Czesława Miłosza)</li> </ul> |
| <b>41.</b><br>Interpretacja tekstu – ćwiczenia                       | <ul style="list-style-type: none"> <li>• odczytać wskazówki dotyczące interpretacji tekstów</li> </ul>                                                                                                              | <ul style="list-style-type: none"> <li>• zinterpretować tekst według podanych wskazówek</li> </ul>                                                                 | <ul style="list-style-type: none"> <li>• wyjaśnić, czym są konteksty: literacki, historyczny, biograficzny, historycznoliteracki, kulturowy, religijny, filozoficzny, egzystencjalny</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>• określić rolę kontekstów w odczycaniu sensu utworów</li> </ul>                                                                                   | <ul style="list-style-type: none"> <li>• samodzielnie zinterpretować tekst</li> </ul>                                                           |
| <b>42.</b><br>Konteksty i nawiązania – Wojciech Wencel, <i>Psalm</i> | <ul style="list-style-type: none"> <li>• zrelacjonować treść wiersza</li> <li>• wskazać adresata lirycznego</li> </ul>                                                                                              | <ul style="list-style-type: none"> <li>• wskazać środki językowe</li> </ul>                                                                                        | <ul style="list-style-type: none"> <li>• omówić, jakimi środkami językowymi został osiągnięty patos w wierszu</li> <li>• określić funkcję środków stylistycznych</li> </ul>                     | <ul style="list-style-type: none"> <li>• omówić koncepcję Boga i człowieka przedstawioną w wierszu</li> </ul>                                                                             | <ul style="list-style-type: none"> <li>• wskazać szerokie konteksty i nawiązania</li> </ul>                                                     |
| <b>43.</b><br>Biblijne oblicza miłości                               | <ul style="list-style-type: none"> <li>• uzasadnić przynależność Pieśni</li> </ul>                                                                                                                                  | <ul style="list-style-type: none"> <li>• scharakteryzować relacje między</li> </ul>                                                                                | <ul style="list-style-type: none"> <li>• omówić oddziaływanie Pieśni</li> </ul>                                                                                                                 | <ul style="list-style-type: none"> <li>• podjąć dyskusję na temat przynależności</li> </ul>                                                                                               | <ul style="list-style-type: none"> <li>• porównać opis miłości</li> </ul>                                                                       |

|                                                                                 |                                                                    |                                                                                                                                       |                                                                                                                          |                                                                                                                                                                      |                                                                                                                                                                                 |
|---------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| – Pieśń nad Pieśniami                                                           | do liryki<br>• zrelacjonować treść fragmentu                       | Oblubieńcem a Oblubienicą<br>• w kontekście utworu wyjaśnić pojęcie <i>miłość zmysłowa</i>                                            | na zmysły, podając cytaty z tekstu<br>• odnaleźć środki stylistyczne zastosowane w Pieśni i określić ich funkcję         | Pieśni do kanonu biblijnego<br>• wypowiedzieć się na temat alegorycznej interpretacji Pieśni                                                                         | zaprezentowany w Pieśni z wybranymi utworami miłosnymi z kręgu popkultury<br>• opisać Oblubienicę z obrazu Rossettiego i porównać ją z literackim pierwowzorem postaci w Biblii |
| 44.<br>Wizja końca świata w Apokalipsie św. Jana                                | • streścić Księgę Apokalipsy na podstawie przeczytanych fragmentów | • opisać jeźdźców Apokalipsy i scharakteryzować ich na podstawie ryciny Albrechta Dürera<br>• zdefiniować pojęcie <i>eschatologii</i> | • wskazać główne cechy stylu Apokalipsy<br>• interpretować symbole i alegorie, znajdujące się w omawianych fragmentach   | • wypowiedzieć się na temat sposobów obrazowania i wywoływania nastroju grozy w Apokalipsie<br>• porównać biblijną Apokalipsę z innymi przedstawieniami końca świata | • stworzyć w formie pisemnej analizę porównawczą Apokalipsy i dowolnego dzieła prezentującego koniec świata (literackiego, malarskiego bądź filmowego)                          |
| 45.<br>Kompetencje językowe i komunikacyjne – ćwiczenia                         | • posługiwać się nowo poznanym słownictwem                         | • wykorzystywać teorię w rozwiązywaniu zadań                                                                                          | • poszerzyć świadomość językową                                                                                          | • funkcjonalnie wykorzystywać wiedzę językową                                                                                                                        | • sprawnie posługiwać się językiem                                                                                                                                              |
| 46.<br>Konteksty i nawiązania – Cormac McCarthy, <i>Droga</i>                   | • zrelacjonować treść fragmentów<br>• omówić świat przedstawiony   | • scharakteryzować bohaterów tekstu<br>• wyjaśnić pojęcie <i>postapokaliptyczny</i>                                                   | • porównać rzeczywistość opisaną we fragmentach z Apokalipsą św. Jana                                                    | • omówić przesłanie płynące z tekstu<br>• analizować postawy i emocje bohaterów w obliczu katastrofy                                                                 | • przedstawić wybrany tekst kultury opisujący rzeczywistość postapokaliptyczną                                                                                                  |
| 47.<br>Filmowe nawiązanie do Biblii – <i>Dekalog I</i> Krzysztofa Kieślowskiego | • zrelacjonować treść filmu                                        | • podjąć dyskusję o postawie filmowego Krzysztofa                                                                                     | • wypowiedzieć się na temat dialogów, narracji i kadrowania w filmie<br>• analizować rolę przypadku w konstrukcji fabuły | • interpretować postać graną w filmie przez Artura Barcisia<br>• podjąć dyskusję na temat hierarchii wartości we współczesnym świecie                                | • wypowiedzieć się na temat innego filmu z cyklu <i>Dekalog</i>                                                                                                                 |

| BIBLIA – NAUKA O JĘZYKU                                     |                                                                                                                                                                                                                                                                          |                                                                                                                                                                                                                                   |                                                                                                                                                                                       |                                                                                                                                                                            |                                                                                                                                        |
|-------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| 48.<br>Akt komunikacji językowej                            | <ul style="list-style-type: none"> <li>• zdefiniować akt komunikacji językowej</li> <li>• wymienić, co składa się na akt komunikacji</li> </ul>                                                                                                                          | <ul style="list-style-type: none"> <li>• wyjaśnić, co należy zrobić, aby komunikat był dobrze zrozumiany</li> </ul>                                                                                                               | <ul style="list-style-type: none"> <li>• omówić funkcję mowy ciała w procesie komunikacji</li> </ul>                                                                                  | <ul style="list-style-type: none"> <li>• omówić wpływ sytuacji społecznej na jakość aktu komunikacji</li> </ul>                                                            |                                                                                                                                        |
| 49.<br>Informacja, prośba czy zakłęcie? Funkcje wypowiedzi. | <ul style="list-style-type: none"> <li>• wymienić funkcje wypowiedzi</li> </ul>                                                                                                                                                                                          | <ul style="list-style-type: none"> <li>• scharakteryzować poszczególne funkcje wypowiedzi</li> </ul>                                                                                                                              | <ul style="list-style-type: none"> <li>• określić funkcje dominujące w danej wypowiedzi</li> </ul>                                                                                    | <ul style="list-style-type: none"> <li>• wyszukać w tekście przykłady poszczególnych funkcji wypowiedzi</li> </ul>                                                         |                                                                                                                                        |
| BIBLIA – TWORZENIE WYPOWIEDZI                               |                                                                                                                                                                                                                                                                          |                                                                                                                                                                                                                                   |                                                                                                                                                                                       |                                                                                                                                                                            |                                                                                                                                        |
| 50.<br>Jak napisać plan twórczy i odtwórczy tekstu?         | <ul style="list-style-type: none"> <li>• wymienić rodzaje planów</li> <li>• wymienić cechy dobrze przygotowanego planu</li> </ul>                                                                                                                                        | <ul style="list-style-type: none"> <li>• przeredagować podany plan</li> </ul>                                                                                                                                                     | <ul style="list-style-type: none"> <li>• stworzyć plan odtwórczy tekstu</li> </ul>                                                                                                    | <ul style="list-style-type: none"> <li>• stworzyć plan twórczy tekstu</li> </ul>                                                                                           |                                                                                                                                        |
| BIBLIA – PODSUMOWANIE I POWTÓRZENIE                         |                                                                                                                                                                                                                                                                          |                                                                                                                                                                                                                                   |                                                                                                                                                                                       |                                                                                                                                                                            |                                                                                                                                        |
| 51. i 52.<br>Powtórzenie i podsumowanie wiadomości          | <ul style="list-style-type: none"> <li>• odtworzyć najważniejsze fakty, sądy i opinie</li> </ul>                                                                                                                                                                         | <ul style="list-style-type: none"> <li>• wykorzystać najważniejsze konteksty</li> </ul>                                                                                                                                           | <ul style="list-style-type: none"> <li>• wyciągać wnioski</li> <li>• określić własne stanowisko</li> </ul>                                                                            | <ul style="list-style-type: none"> <li>• poprawnie interpretować wymagany materiał</li> <li>• właściwie argumentować</li> <li>• uogólnić, podsumować i porównać</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>• wykorzystać bogate konteksty</li> <li>• formułować i rozwiązywać problemy badawcze</li> </ul> |
| ŚREDNIOWIECZE – O EPOCE                                     |                                                                                                                                                                                                                                                                          |                                                                                                                                                                                                                                   |                                                                                                                                                                                       |                                                                                                                                                                            |                                                                                                                                        |
| 53.<br>Średniowiecze – wprowadzenie do epoki                | <ul style="list-style-type: none"> <li>• objaśnić etymologię nazwy epoki</li> <li>• wymienić najważniejsze wydarzenia związane z początkiem i końcem średniowiecza</li> <li>• wyjaśnić pojęcia: <i>teocentryzm</i>, <i>feudalizm</i></li> <li>• wymienić fazy</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>• omówić najważniejsze wydarzenia związane z początkiem i końcem średniowiecza</li> <li>• wymienić średniowieczne wzorce osobowe</li> <li>• porównać ramy czasowe średniowiecza</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>• analizować specyfikę periodyzacji polskiego średniowiecza</li> <li>• omówić średniowieczny uniwersalizm, teocentryzm oraz dualizm</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>• interpretować rolę karnawału</li> </ul>                                                                                           | <ul style="list-style-type: none"> <li>• opisać wpływ antyku i kultury arabskiej na średniowiecze</li> </ul>                           |

|                                                    |                                                                           |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |                                                                                                                                                                                                                                                        |                                                                     |                                                                                                                                                              |
|----------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|                                                    | średniowiecza                                                             | polskiego i europejskiego<br>• scharakteryzować średniowieczny system szkolny<br>• wyjaśnić pojęcie: <i>Biblia pauperum</i>                                                                                                                                                                                                 |                                                                                                                                                                                                                                                        |                                                                     |                                                                                                                                                              |
| <b>54. i 55.</b><br>Sztuka średniowieczna          | • rozpoznać najważniejsze zabytki polskiego i europejskiego średniowiecza | • wymienić podstawowe cechy stylu romańskiego i gotyckiego<br>• podać przykłady zabytków polskiego i europejskiego średniowiecza<br>• posługiwać się następującymi terminami: <i>płaskorzeźba, rzeźba pełnofigurowa, fresk, pieta, ikona, nawa, ołtarz, prezbiterium, apsyda, katedra, przypora, rozeta, witraż, portal</i> | • wyjaśnić i zilustrować przykładami parenetyczny i anonimowy charakter sztuki średniowiecznej<br>• omówić alegorię i podać jej przykłady<br>• posługiwać się następującymi terminami: <i>symultanism, iluminatorstwo, miniatura, chorał, bazylika</i> | • analizować średniowieczne dzieło sztuki według podanych kryteriów | • odróżnić styl romański od gotyckiego<br>• wymienić cechy stylu bizantyjskiego i podać jego przykłady<br>• wypowiedzieć się na temat muzyki średniowiecznej |
| <b>56.</b><br>Interpretacja tekstu – ćwiczenia     | • odczytać wskazówki dotyczące interpretacji tekstów                      | • zinterpretować tekst według podanych wskazówek                                                                                                                                                                                                                                                                            | • wyjaśnić, czym są konteksty: literacki, historyczny, biograficzny, historycznoliteracki, kulturowy, religijny, filozoficzny, egzystencjalny                                                                                                          | • określić rolę kontekstów w odczytaniu sensu utworów               | • samodzielnie zinterpretować tekst                                                                                                                          |
| <b>ŚREDNIOWIECZE – TEKSTY Z EPOKI I NAWIĄZANIA</b> |                                                                           |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |                                                                                                                                                                                                                                                        |                                                                     |                                                                                                                                                              |
| <b>57.</b>                                         | • przeczytać ze                                                           | • rozpoznać podmiot                                                                                                                                                                                                                                                                                                         | • omówić kompozycję                                                                                                                                                                                                                                    | • odnaleźć w treści                                                 | • wskazać                                                                                                                                                    |

|                                                                                                            |                                                                                                                             |                                                                                                                                         |                                                                                      |                                                                                                                              |                                                                                                                                                                             |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <i>Bogurodzica</i> – najstarszy polski utwór poetycki                                                      | zrozumieniem <i>Bogurodzicę</i><br>• wskazać przykłady archaizmów w utworze                                                 | liryczny oraz adresata utworu<br>• wskazać archaizmy leksykalne, fleksyjne, fonetyczne i składniowe                                     | utworu<br>• omówić funkcję <i>Bogurodzicy</i> w średniowiecznej Polsce               | <i>Bogurodzicy</i> motyw <i>deesis</i> i odnieść go do sztuk plastycznych<br>• omówić formę wiersza                          | podobieństwa między motywem <i>deesis</i> w <i>Bogurodzicy</i> a tym przedstawionym na ikonie                                                                               |
| <b>58.</b><br>Ludzki wymiar cierpienia Matki Boskiej w <i>Lamencie świętokrzyskim</i>                      | • zrelacjonować treść <i>Lamentu świętokrzyskiego</i><br>• wskazać przykłady archaizmów w utworze                           | • określić sytuację liryczną, podmiot liryczny i adresatów utworu<br>• wskazać archaizmy leksykalne, fleksyjne, fonetyczne i składniowe | • scharakteryzować Maryję jako matkę<br>• omówić motyw <i>Stabat mater</i> w wierszu | • porównać obrazy Maryi z <i>Lamentu świętokrzyskiego</i> i z <i>Bogurodzicy</i>                                             | • porównać obrazy męki Pańskiej przedstawione w <i>Lamencie świętokrzyskim</i> i na obrazie Grünewalda<br>• wypowiedzieć się na temat obrazu Żydów w tekście <i>Lamentu</i> |
| <b>59.</b><br>Średniowieczny ideał ascety – <i>Legenda o św. Aleksym</i>                                   | • streścić żywot św. Aleksego<br>• wskazać przykłady archaizmów w utworze                                                   | • scharakteryzować świętego jako ascetę<br>• wskazać archaizmy leksykalne, fleksyjne, fonetyczne i słotwórcze                           | • wskazać w tekście typowe elementy legendy hagiograficznej                          | • podjąć dyskusję na temat aktualności ascezy oraz sensu takiej drogi do świętości<br>• omówić parenetyczny charakter utworu | • opisać inne przykłady ascezy średniowiecznej<br>• omówić rolę świętych w życiu ludzi średniowiecza                                                                        |
| <b>60.</b><br>Krytyczne czytanie tekstu – ćwiczenia                                                        | • porządkować informacje zawarte w tekście                                                                                  | • przetwarzać informacje zawarte w tekście                                                                                              | • rozpoznać główny problem w tekście                                                 | • sformułować argumenty potwierdzające stanowisko autora<br>• prezentować i uzasadnić własne sądy                            | • podjąć polemikę                                                                                                                                                           |
| <b>61.</b><br>Konteksty i nawiązania – <i>Opowieść małżonki świętego Aleksego</i> Kazimierzy Iłakowiczówny | • zrelacjonować treść wiersza<br>• wskazać podmiot liryczny i adresata lirycznego<br>• rozpoznać kontekst literacki wiersza | • określić typ liryki<br>• scharakteryzować podmiot liryczny i adresata utworu                                                          | • porównać legendę średniowieczną z poetyckim komentarzem współczesnej poetki        | • omówić kontekst kulturowy wykorzystany w wierszu                                                                           | • stworzyć pisemną analizę i interpretację wiersza                                                                                                                          |
| <b>62.</b>                                                                                                 | • streścić utwór                                                                                                            | • opisać obraz śmierci                                                                                                                  | • omówić motyw <i>danse</i>                                                          | • na podstawie lektury                                                                                                       | • porównać motyw                                                                                                                                                            |

|                                                                                     |                                                                                                                                |                                                                                                                                                                                                     |                                                                                                                                                                                                                                    |                                                                                                                                                                                                          |                                                                                                                       |
|-------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Motyw tańca śmierci w <i>Rozmowie Mistrza Polikarpa ze Śmiercią</i>                 | <ul style="list-style-type: none"> <li>wskazać przykłady archaizmów w utworze</li> </ul>                                       | <p>przedstawiony w utworze, posługując się przy tym terminem <i>alegoria</i></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>wskazać archaizmy leksykalne, fleksyjne, fonetyczne i składniowe</li> </ul> | <p><i>macabre</i></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>wyjaśnić przyczyny popularności motywu śmierci w średniowieczu</li> <li>w kontekście utworu wyjaśnić pojęcia: <i>memento mori</i> i <i>ars moriendi</i></li> </ul>    | <p>omówić światopogląd ludzi średniowiecza</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>omówić utwór jako satyrę społeczną</li> <li>wypowiedzieć się na temat „czarnej śmierci” w średniowieczu</li> </ul> | <p><i>danse macabre</i> przedstawiony w <i>Rozmowie</i> z jego ujęciem na obrazie Bernta Notkego</p>                  |
| <b>63.</b><br>Konteksty i nawiązania – <i>Śmierć i co potem</i> Terry’ego Pratcheta | <ul style="list-style-type: none"> <li>zrelacjonować treść fragmentów</li> <li>omówić świat przedstawiony</li> </ul>           | <ul style="list-style-type: none"> <li>scharakteryzować bohaterów</li> <li>omówić zachowanie bohatera w chwili śmierci</li> </ul>                                                                   | <ul style="list-style-type: none"> <li>omówić pogląd Śmierci na przemiany cywilizacyjne</li> <li>porównać sposób przedstawienia śmierci w utworze Terry’ego Pratcheta i w <i>Rozmowie Mistrza Polikarpa ze Śmiercią</i></li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>omówić uniwersalną wymowę fragmentu</li> </ul>                                                                                                                    | <ul style="list-style-type: none"> <li>przedstawić alegoryczny obraz śmierci w innych tekstach kultury</li> </ul>     |
| <b>64.</b><br>Świętość afirmacyjna – św. Franciszek                                 | <ul style="list-style-type: none"> <li>zrelacjonować treść fragmentów</li> <li>opisać postać św. Franciszka z Asyżu</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>porównać postawy dwóch świętych: św. Franciszka i św. Aleksego</li> <li>wyjaśnić reakcję zwierząt na słowa św. Franciszka</li> </ul>                         | <ul style="list-style-type: none"> <li>omówić problematykę utworu</li> <li>omówić funkcję elementów fantastycznych</li> </ul>                                                                                                      | <ul style="list-style-type: none"> <li>interpretować metaforyczne znaczenie utworu</li> <li>wyjaśnić pojęcie: <i>franciszkanizm</i></li> </ul>                                                           | <ul style="list-style-type: none"> <li>interpretować scenę z życia św. Franciszka ukazaną na fresku Giotto</li> </ul> |
| <b>65.</b><br>Konteksty i nawiązania – <i>Imię róży</i> Umberto Eco                 | <ul style="list-style-type: none"> <li>zrelacjonować treść fragmentów</li> <li>omówić świat przedstawiony</li> </ul>           | <ul style="list-style-type: none"> <li>porównać dwie wersje historii o kazaniu św. Franciszka do ptaków</li> </ul>                                                                                  | <ul style="list-style-type: none"> <li>wskazać problemy społeczne poruszone we fragmencie</li> </ul>                                                                                                                               | <ul style="list-style-type: none"> <li>wskazać i omówić uniwersalne problemy poruszone we fragmencie</li> </ul>                                                                                          | <ul style="list-style-type: none"> <li>wypowiedzieć się na temat roli autorytetów</li> </ul>                          |
| <b>66.</b><br>Ideal rycerza – <i>Pieśń o Rolandzie</i>                              | <ul style="list-style-type: none"> <li>zrelacjonować treść fragmentów</li> <li>przedstawić genezę utworu</li> </ul>            | <ul style="list-style-type: none"> <li>wymienić najważniejszych bohaterów <i>Pieśni o Rolandzie</i></li> <li>scharakteryzować Rolanda</li> </ul>                                                    | <ul style="list-style-type: none"> <li>przedstawić Rolanda jako wzorzec osobowy rycerza</li> <li>wskazać w utworze cechy eposu rycerskiego</li> </ul>                                                                              | <ul style="list-style-type: none"> <li>wskazać i omówić symbole obecne w pieśni</li> <li>porównać wzorzec wojownika współczesnego ze</li> </ul>                                                          | <ul style="list-style-type: none"> <li>omówić przykłady współczesnych wzorców osobowych</li> </ul>                    |

|                                                                                           |                                                                                                                                                                                                   |                                                                                                                                                                                                                                                                               |                                                                                                                                                                                                            |                                                                                                                                                                                                                                                                 |                                                                                                                                        |
|-------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|                                                                                           |                                                                                                                                                                                                   | <ul style="list-style-type: none"> <li>• omówić kompozycję utworu</li> </ul>                                                                                                                                                                                                  | <ul style="list-style-type: none"> <li>• omówić elementy <i>ars moriendi</i> obecne w utworze</li> </ul>                                                                                                   | średniowiecznym                                                                                                                                                                                                                                                 |                                                                                                                                        |
| <b>67.</b><br>Średniowieczna miłość – <i>Dzieje Tristana i Izoldy</i>                     | <ul style="list-style-type: none"> <li>• streścić podany fragment <i>Dziejów Tristana i Izoldy</i></li> <li>• wymienić najważniejszych bohaterów utworu</li> </ul>                                | <ul style="list-style-type: none"> <li>• omówić kompozycję utworu</li> <li>• sformułować zasady miłości dworskiej</li> <li>• omówić etos rycerski na przykładzie Tristana</li> </ul>                                                                                          | <ul style="list-style-type: none"> <li>• objaśnić funkcję fantastyki w utworze</li> <li>• wyjaśnić, na czym polega tragizm Tristana i Izoldy</li> </ul>                                                    | <ul style="list-style-type: none"> <li>• przeanalizować specyfikę uczucia łączącego Tristana i Izoldę</li> <li>• wypowiedzieć się na temat obyczajowości średniowiecznej na podstawie <i>Dziejów Tristana i Izoldy</i></li> </ul>                               | <ul style="list-style-type: none"> <li>• omówić topos nieszczęśliwej miłości na wybranym przykładzie z kultury współczesnej</li> </ul> |
| <b>68.</b><br>Konteksty i nawiązania – Halina Poświatowska, ***<br>[tutaj leży Izold...]  | <ul style="list-style-type: none"> <li>• zrelacjonować treść wiersza</li> <li>• wskazać podmiot liryczny</li> </ul>                                                                               | <ul style="list-style-type: none"> <li>• opisać sytuacje liryczną w wierszu</li> <li>• omówić aluzję literacką zastosowaną w utworze</li> </ul>                                                                                                                               | <ul style="list-style-type: none"> <li>• omówić kompozycję wiersza</li> <li>• sformułować tezę interpretacyjną</li> </ul>                                                                                  | <ul style="list-style-type: none"> <li>• interpretować wiersz</li> <li>• wskazać i omówić konteksty interpretacyjne</li> <li>• porównać przesłanie wiersza i przesłanie <i>Dziejów Tristana i Izoldy</i></li> </ul>                                             | <ul style="list-style-type: none"> <li>• napisać analizę i interpretację wiersza, uwzględniając konteksty</li> </ul>                   |
| <b>69.</b><br>Kompetencje językowe i komunikacyjne                                        | <ul style="list-style-type: none"> <li>• posługiwać się nowo poznany słownictwo</li> </ul>                                                                                                        | <ul style="list-style-type: none"> <li>• wykorzystywać teorię w rozwiązywaniu zadań</li> </ul>                                                                                                                                                                                | <ul style="list-style-type: none"> <li>• poszerzyć świadomość językową</li> </ul>                                                                                                                          | <ul style="list-style-type: none"> <li>• funkcjonalnie wykorzystywać wiedzę językową</li> </ul>                                                                                                                                                                 | <ul style="list-style-type: none"> <li>• sprawnie posługiwać się językiem</li> </ul>                                                   |
| <b>70.</b><br>Historiografia polska w średniowieczu – <i>Kronika polska</i> Galla Anonima | <ul style="list-style-type: none"> <li>• zdefiniować pojęcie <i>kroniki</i></li> <li>• zrelacjonować treść fragmentów</li> <li>• opisać obowiązki króla przedstawione przez kronikarza</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>• wymienić dzieła polskiej historiografii średniowiecznej</li> <li>• zdefiniować pojęcie <i>historiografii</i></li> <li>• zaprezentować wzorzec władcy na podstawie charakterystyki Bolesława Chrobrego pióra Galla Anonima</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>• scharakteryzować dzieła polskiej historiografii średniowiecznej</li> <li>• wypowiedzieć się na temat <i>Kroniki polskiej</i> jako źródła historycznego</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>• wypowiedzieć się na temat stosunków społecznych i obyczajowości w średniowiecznej Polsce na podstawie <i>Kroniki polskiej</i></li> <li>• omówić uwarunkowania historyczne początków piśmiennictwa polskiego</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>• podjąć dyskusję na temat wizerunku współczesnych władców w mediach</li> </ul>                 |

|                                                                          |                                                                                                                                                                                |                                                                                                                                                                                                                                                                          |                                                                                                                                                                                   |                                                                                                                                                                            |                                                                                                                                        |
|--------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| 71.<br>Podróż po zaświatach –<br><i>Boska Komedia</i><br>Dante Alighieri | <ul style="list-style-type: none"> <li>• zrelacjonować treść fragmentów</li> <li>• omówić fabułę całego utworu</li> <li>• wymienić przewodników Dante po zaświatach</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>• omówić genezę <i>Boskiej komedii</i></li> <li>• wyjaśnić tajemnicę tytułu</li> <li>• scharakteryzować narratora</li> <li>• omówić kompozycję poematu</li> <li>• wyjaśnić pojęcia: <i>poemat epicki</i>, <i>summa</i></li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>• wymienić elementy dzieła charakterystyczne dla średniowiecza i renesansu</li> <li>• zinterpretować alegorie obecne w poemacie</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>• wypowiedzieć się na temat sposobu obrazowania w utworze</li> <li>• wskazać źródła kulturowe, z których czerpał Dante</li> </ul>   | <ul style="list-style-type: none"> <li>• wyjaśnić, dlaczego Dante uczynił swoim przewodnikiem Wergiliusza</li> </ul>                   |
| <b>ŚREDNIOWIECZE – NAUKA O JĘZYKU</b>                                    |                                                                                                                                                                                |                                                                                                                                                                                                                                                                          |                                                                                                                                                                                   |                                                                                                                                                                            |                                                                                                                                        |
| 72.<br>Od słowa do zdania.<br>Czym jest gramatyka?                       | <ul style="list-style-type: none"> <li>• wymienić działy gramatyki</li> </ul>                                                                                                  | <ul style="list-style-type: none"> <li>• scharakteryzować działy gramatyki</li> </ul>                                                                                                                                                                                    | <ul style="list-style-type: none"> <li>• rozpoznawać błędy we wskazanych wypowiedziach i określać rodzaj błędu</li> </ul>                                                         | <ul style="list-style-type: none"> <li>• omówić funkcję poszczególnych działów gramatyki w budowaniu wypowiedzi</li> </ul>                                                 |                                                                                                                                        |
| <b>ŚREDNIOWIECZE – TWORZENIE WYPOWIEDZI</b>                              |                                                                                                                                                                                |                                                                                                                                                                                                                                                                          |                                                                                                                                                                                   |                                                                                                                                                                            |                                                                                                                                        |
| 73.<br>Jak robić notatki?                                                | <ul style="list-style-type: none"> <li>• zdefiniować notatkę syntetyzującą</li> <li>• wymienić formy notatki syntetyzującej</li> </ul>                                         | <ul style="list-style-type: none"> <li>• scharakteryzować rodzaje notatek</li> </ul>                                                                                                                                                                                     | <ul style="list-style-type: none"> <li>• przygotować notatkę syntetyzującą</li> </ul>                                                                                             | <ul style="list-style-type: none"> <li>• przygotowuje notatkę syntetyzującą w formie mapy myśli</li> </ul>                                                                 |                                                                                                                                        |
| <b>ŚREDNIOWIECZE – PODSUMOWANIE I POWTÓRZENIE</b>                        |                                                                                                                                                                                |                                                                                                                                                                                                                                                                          |                                                                                                                                                                                   |                                                                                                                                                                            |                                                                                                                                        |
| 74. i 75.<br>Powtórzenie i podsumowanie wiadomości                       | <ul style="list-style-type: none"> <li>• odtworzyć najważniejsze fakty, sądy i opinie</li> </ul>                                                                               | <ul style="list-style-type: none"> <li>• wykorzystać najważniejsze konteksty</li> </ul>                                                                                                                                                                                  | <ul style="list-style-type: none"> <li>• wyciągać wnioski</li> <li>• określić własne stanowisko</li> </ul>                                                                        | <ul style="list-style-type: none"> <li>• poprawnie interpretować wymagany materiał</li> <li>• właściwie argumentować</li> <li>• uogólnić, podsumować i porównać</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>• wykorzystać bogate konteksty</li> <li>• formułować i rozwiązywać problemy badawcze</li> </ul> |

Autorka: Magdalena Lotterhoff